

Lausunto

1(3)

YPO/JM

7.4.2008

Työ- ja elinkeinoministeriö

PL 32

000233 Valtioneuvosto

**Ympäristövaikutusten arviointiohjelma Fennovoima oy:n ydinvoimalaitoshankkeelle
(7131/815/2008)**

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt SAK:n lausuntoa Fennovoima Oy:n ydinvoimalaitoshankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Kyseessä on yhden tai kahden kevytvesireaktorin rakentaminen johonkin seuraavista kunnista: Kristiinankaupunki, Pyhäjoki, Ruotsinpyhtää tai Simo. Reaktori olisi sähköteholtaan 1500-2500 megawattia ja reaktorityyppinä olisi joko painevesi- tai kiehutusreaktori.

Laitoksen rakentaminen alkaisi vuonna 2012 ja se otettaisiin käyttöön vuoteen 2018 mennessä. Voimalaitosrakentamisen lisäksi hanke sisältää ydinpolttoaineen välivarastoinnin, voimalaitosjätteen käsittelyn ja loppusijoituksen sekä tarvittavan voimansiirtoyhteyden rakentamisen. Myös raakaveden tarpeen määrittelemineen, vesihuollon järjestämismahdollisuudet sekä vaihtoehdot jäähdytysvesiratkaisut kuuluvat hankkeeseen. Ohjelma perustuu lakiin ympäristövaikutusten arvioinnista.

YVA:n laatiminen ei vielä tarkoita päätöstä voimalan rakentamisesta, johon tarvitaan aikanaan yhtiön oman investointipäätöksen lisäksi myös valtioneuvoston ja eduskunnan myötävaikutusta. YVA on kuitenkin välttämätön edellytys hankkeen jatkosuunnittelulle ja toteutukselle. Se tarjoaa samalla myös viranomaisille, paikallisille asukkaille ja eri sidosryhmille mahdollisuuden lausua mielipiteensä ja vaikuttaa hankkeeseen. Fennovoiman on tarkoitus selvittää laitosalueen tarkempi sijainti vaihtoehtoisilla paikkakunnilla YVA-menettelyn aikana. Lopullinen päätös sijaintipaikkakunnasta on Fennovoiman mukaan tarkoitus tehdä mahdollisen valtioneuvoston periaatepäätöksen tultua eduskunnassa vahvistettua.

YPO/JM

7.4.2008

Fennovoima perustelee hankkeen aloittamista ennen muuta sillä, että sähkönkulutus on jatkanut kasvuaan Suomessa 1-2 prosentin vuosivauhdilla. Vuonna 1985 kulutus oli 50 TWh ja toissa vuonna 90 TWh. Työmarkkinajärjestöjen vuonna 2007 julkaiseman energiaraportin mukaan voimalan ajatellun valmistumisvuoden tienoilla kulutus on käytön tehostumisesta ja säästötoimista huolimatta jo miltei 110 TWh. Fennovoima viittaa KTM:n WAM-skenaarioon, jonka mukaan kulutus olisi noin 102 TWh vuonna 2020. Viimevuosina toteutuneet sähkön kulutusluvut puoltavat kuitenkin korkeampaa ennustetta. Joka tapauksessa kuudes ydinvoimala – rakensipa sen sitten TVO, Fortum tai Fennovoima Oy – tulisi todelliseen tarpeeseen, kun se vastaisi lisäkysyntään sekä samalla korvaisi vanhentunutta kapasiteettia, ennen muuta kivihillivoimaloita.

EU:n komission tammikuussa 2008 hyväksymä ilmasto- ja energiapaketti asettaa myös Suomelle kovia tavoitteita kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että Suomessa on tuotettava entistä enemmän päästötöntä energiaa eli vesi-, tuuli- ja ydinvoimaa.

Lisäydinvoiman rakentamista puoltaa tarve hillitä kasvihuonekaasujen päästöjä. Suomen ns. Kioto-raja on noin 71 miljoonaa tonnia, joka ylittyi jo vuonna 2006 noin 12 miljoonalla tonnilla. EU:n päästörajoitusten edelleen tiukentuessa Suomen on käytännössä mahdotonta täyttää kansainvälisiä sitoumuksiaan, mikäli kaikki päästöttömät energiavaihtoehdot eivät ole käytettävissä. Fennovoima perustelee hankettaan YK:n ilmastopimuksen lisäksi sekä EU:n energiastrategialla, joka vaatii päästöjen vähentämistä vähintään 20 %:lla vuoteen 2020 mennessä että Suomen eduskunnan vuonna 2006 vahvistamalla energia- ja ilmastostrategialla.

Kyse on myös sähkön hinnannousupaineiden hillitsemisestä ja Suomen kansantaloudelle aiheutuvan päästökauppalaskun pienentämisestä. Vähäinen näkökohta ei myöskään ole energiaomavaraisuutemme turvaaminen. Korkean teknologian maana Suomen tulee olla sähköntuotannossa mieluummin viejä- kuin tuojamaa. Liiallinen riippuvuus sähköntuonnista Venäjältä tulee välttää. Uusi voimala lisää tarjontaa ja siten myös kilpailua sähkömarkkinoilla, mikä on tarpeellinen ja hyvä asia. Työmarkkinajärjestöjen yhteisen energiavuoropuhelun raportin mukaan Suomen tulee jatkaa omaksumaansa monipuolisen energiatuotannon linjaa. Mitään päästötöntä vaihtoehtoa ei ole viisasta sulkea pois energiavalikostamme. Järjestöjen esittämä malli maamme

YPO/JM

7.4.2008

sähköntuotannosta vuoteen 2025 sisälsi myös kuudennen ydinvoimalaitoksen rakentamisen, jolla katettaisiin noin puolet tulevasta sähkönlisätarpeesta. Bio- ja vesivoimalla sekä maakaasulla ja vähäisemmässä määrin myös tuulivoimalla tuotettaisiin toinen puoli.

YVA-ohjelman laatimisprosessi on arviointiohjelmassa kuvattu yksityiskohtaisesti. Keskeisintä arvioinnissa on se, kuinka varmistetaan laitoksen häiriötön toiminta ja turvallisuus kaikissa olosuhteissa. Suomessa Säteilyturvakeskus ylläpitää ydinturvallisuuden erittäin korkeaa vaatimustasoa. Rakenteilla olevasta Suomen viidennestä ydinvoimalasta saadut kokemukset ja ydinvoimaloiden turvallisuuden parantamisesta kertynyt uusi kansainvälinen tieto on syytä hyödyntää täysimääräisesti seuraavia laitoksia suunniteltaessa. Yhtiön tulee ottaa mahdolliset STUK:n näkökannat YVA:n toteuttamisesta kokonaisuudessaan huomioon.

Ohjelman mukaan eri sidosryhmille varataan mahdollisuus tulla kuulluksi YVA:n laadinnassa. SAK pitää tätä tärkeänä ja korostaa, että myös ay-liikkeen edustajia kaikista henkilöstöryhmistä ja vaihtoehtoisilta sijaintipaikkakunnilta on asianmukaisesti informoitava hankkeesta.

Toteutuessaan hanke olisi merkittävä pirstysruiske sijaintipaikkakunnan aluetaloudelle ja työllisyydelle. Hankkeen työllisyysvaikutukset sekä vaikutuksen elinkeinorakenteen kehitykseen tulevat YVA-menettelyssä myös arvioitavaksi. Tämä onkin tarpeen, jotta hanketta kyetään punnitsemaan kokonaisuudessaan kestävä kehityksen näkökulmasta. Myös se vaihtoehto, että ydinvoimalaitos jää rakentamatta selvitetään YVA-menettelyn aikana.

Kokonaisuudessaan Fennovoima Oy:n hankeasiakirja YVA:n toteuttamisesta antaa riittävän kattavan kuvan arviointiohjelmasta. Asiakirjaan listattujen selvitettävien asioiden ja arvioinnissa käytettävien menetelmien avulla on mahdollista tehdä lain vaatimusten mukainen ympäristövaikutusten arviointi.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

